

Revisionernas redogörelse för år 2024

Syfte

Syftet med revisorernas redogörelse är att på ett överskådligt sätt redovisa genomförda granskningsinsatser under året och att följa upp revisionsplanen. Revisorernas redogörelse är en komplement till revisionsberättelsen.

Den förtroendevalda revisorns uppdrag

Den förtroendevalda revisorns uppdrag regleras i kommunallagens 12 kap. I uppdraget ingår att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas ansvarsområden i den utsträckning som följer av *God revisionssed*. Revisorerna har att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndernas och styrelsens interna kontroll är tillräcklig. Revisorernas uppdrag i kommunala bolag och stiftelser är i stort sett detsamma men den främsta skillnaden är att en lekmannarevisor inte granskar räkenskaperna. Det uppdraget har en auktoriserad revisor. Uppdraget att granska bolagets interna kontroll har såväl lekmannarevisorerna som auktoriserad revisor .

Förtroendevalda revisorer och sakkunniga

Förtroendevalda revisorer för 2024 har varit:

- *Christer Nordmark (ordf)*
- *Lena Israelsson (vice ordf)*
- *Katarina Nilsson*
- *Bernt Nordgren*
- *Katinka Sundqvist Apelqvist*

Revisorerna i kommuner och regioner ska, med stöd av sakkunniga granska och pröva den kommunala verksamheten, enligt kommunallagen och *god revisionssed*.

De förtroendevalda revisorerna har anlitat PwC som sakkunnigt biträde under år 2024.

¹ I förlagan använder vi begreppet kommun för kommuner, regioner och kommunalförbund.

Revisionsinsatser år 2024

Koppling till riskanalys

2024 års revisionsinsatser bygger på en dokumenterad riskanalys.

Redovisning av Årlig granskning

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning har genomförts av samtliga styrelser och nämnder. Den grundläggande granskningen innehåller:

- Granskning av måluppfyllelse
- Granskning av styrning och intern kontroll

Styrelse/nämnd	Ä	E	IK
Kommunstyrelsen	Gul	Röd	Gul
Socialnämnden	Gul	Röd	Grön
Barn- och utbildningsnämnden	Gul	Röd	Grön
Miljö-, bygg- och räddningsnämnden	Gul	Röd	Grön
Valnämnden	Grön	Grön	Grön
Lapplands överförmyndarnämnd	Gul	Gul	Gul
E-nämnden	Grön	Grön	Grön

Nedan framgår lämnade rekommendationer:

Kommunstyrelsen:

- Vidta tillräckliga åtgärder för ökad verksamhetsmässig respektive ekonomisk måluppfyllelse.
- Fastställa referensvärden i verksamhetsplan för antagna fokusområden som används för att mäta verksamhetsmässig måluppfyllelse.
- Att lämnad rapportering av måluppfyllelse sker för respektive fokusområde.

Socialnämnden:

- Vidta tydligare åtgärder för att nå mål för ekonomin.

Barn- och utbildningsnämnden:

- Vidta tydligare åtgärder för att nå mål för ekonomin.

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden:

- Vidta tydligare åtgärder för att nå mål för verksamheten och ekonomin.

Lapplands överförmyndarnämnd:

- Vidta tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten och ekonomin.
- Återrapportera till samverkande kommuner enligt direktiv.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed i kommunal verksamhet. Granskningen utgår från riskanalysen.

Nedan redovisas innehållet i revisorernas delårsutlåtande.

- Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av kommunens drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.
- En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.
- Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att det finansiella prognostiserade utfallet är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt för år 2024.
- Vi bedömer, utifrån delårsrapportens återrapportering, att det prognostiserade verksamhetsmässiga målutfallet är delvis förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt för år 2024.
- Prognosen i delårsrapporten visar att balanskravet inte kommer att uppfyllas.

Nedan redovisas en sammanfattning av PwC:s granskningsrapport avseende granskning av årsredovisningen.

- Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning inte upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger inte en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024.
- Enligt vår bedömning har årsredovisningen i övrigt, resultaträkningen, kassaflödesanalysen, drift- och investeringsredovisningen samt noterna en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för räkenskapsåret. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Nedan redovisas en sammanfattning av PwC:s granskningsrapport avseende granskning av god ekonomisk hushållning per 2024-12-31.

- Årsresultatet är delvis förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.
- Kommunen redovisar ett underskott år 2024. Kommunstyrelsen föreslår att balanskravsresultatet inte ska återställas kommande år. Som skäl anges att kommunen har en stark finansiell ställning. Kommunen efterlever inte det lagstadgade balanskravet för 2024.

Lekmannarevision - granskning av bolag

Lekmannarevisorerna har uttalat sig i en granskningsrapport om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenlig sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen och lekmannarevisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Nedan redovisas en sammanfattning i form av revisorernas missiv för respektive fördjupad granskning.

Fördjupad granskning 1: Temagranskning: Intern kontroll i hanteringen av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar, del 2

Revisionsobjekt: Kommunstyrelsen, socialnämnden.

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi genomfört en granskning avseende den interna kontrollen i hanteringen av leverantörsregister samt leverantörsbetalningar. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att:

- Kommunstyrelsen **inte helt** har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.
- Socialnämnden **inte helt** har en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Tillse rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i Å-data samt att denna efterlevs
- Införa seriositetskontroll i inköp- och upphandlingsprocessen så att leverantörer kontrolleras innan inköpet görs
- Tillse rutin för systematisk genomgång av logglistor över ändringar av fasta data i leverantörsregistret
- Överväga att införa dualitet vid bemyndigande av betalfiler samt tillse att tvåhandsprincipen tillämpas vid manuella utbetalningar

- Tillse att beslut om attestansvar utses på det sätt som fullmäktige har bestämt enligt attestreglementet för såväl kommunstyrelsen som för samtliga nämnder.
- Förbättra kontrollen av att registrerade attesträttigheter i ekonomisystem överensstämmer med aktuella och beslutade attestförteckningar.
- Se över nuvarande styrdokument kopplat till representation och förtroendekänsliga poster i syfte att säkerställa att de är ändamålsenliga, uppdaterade och även inkluderar intern representation.

Fördjupad granskning 2: Granskning av samverkan inom hemsjukvården och processen kring utskrivningsklara - samverkansgranskning

Revisionsobjekt: Socialnämnden

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi genomfört en granskning av samverkan inom hemsjukvården och processen kring utskrivningsklara. Granskningens syfte har varit att granska huruvida socialnämnden har säkerställt en ändamålsenlig samverkan med Region Norrbotten avseende hemsjukvård med fokus på processen för utskrivningsklara patienter, samt ifall den interna kontrollen i sammanhanget är tillräcklig.

Den granskning vi genomfört har även parallellt genomförts av de förtroendevalda revisorerna i ett antal av länets övriga kommuner, samt inom Region Norrbotten. Varje revisionsgrupp i respektive kommun och region svarar för sitt eget genomförande och sina egna revisionella bedömningar. Vi kommer dock kommunicera vissa gemensamma iakttagelser och analyser utifrån den bild som framträtt i samtliga granskningar. Dessa gemensamma slutsatser med övriga revisorer i länet kommer att kommuniceras separat.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig samverkan med Region Norrbotten avseende hemsjukvård med fokus på processen för utskrivningsklara patienter. Den interna kontrollen i sammanhanget bedöms **inte helt** vara tillräcklig.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Att socialnämnden tillsammans med länets kommuner driver frågan om att revidera avtal avseende hemsjukvård i syfte att tydliggöra ansvarsfördelning och skapa samsyn mellan huvudmännen.
- Att socialnämnden säkerställer att framtida avtal omfattar den flexibilitet och långsiktighet som krävs för en hållbar utveckling av samverkan mellan kommunen och regionen. Det kan innebära att revideringen av avtalet kräver översyner av väsentliga områden som exempelvis ersättningsmodeller och hantering av Lag (2017:612) om samverkan kring utskrivningsklara inklusive modellen för betalningsansvar.
- Att socialnämnden säkerställer att det finns en struktur för samverkan på lokal nivå med fokus på att utvärdera kommunens och regionens förmåga till samverkan och utveckling av processerna.

- Att socialnämnden, i samverkan med regionen, följer upp och analyserar orsaker bakom upprättande avvikelser och identifierade utvecklingsområden. Detta för att säkerställa en trygg och säker hemgång för patienten.
- Att socialnämnden säkerställer att det finns utsett användarstöd i organisationen för det gemensamma it-stödet Lifecare SP.

Fördjupad granskning 3: Granskning av mål- och budgetprocessen, ekonomistyrning inom socialnämndens ansvarsområde samt kommunstyrelsens uppsikt över nämnden

Revisionsobjekt: Kommunstyrelsen, socialnämnden.

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi inom ramen för revisionsåret 2024 genomfört en granskning av kommunstyrelsens mål- och budgetprocess samt av socialnämndens ekonomistyrning. Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå, om socialnämnden har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för samt ifall kommunstyrelsens uppsikt över nämnden är ändamålsenlig. Granskningen har även syftat till att bedöma om den interna kontrollen inom granskningsområdena är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att:

- Kommunstyrelsen **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig mål- och budgetprocess på kommunövergripande nivå.
- Vidare är den samlade bedömningen att kommunstyrelsens uppsikt över socialnämnden **i allt väsentligt** är ändamålsenlig.
- Socialnämnden **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig ekonomistyrning för den verksamhet den ansvarar för.
- Vidare är den samlade bedömningen att socialnämnden **inte helt** har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i ekonomistyrningen inom socialnämndens verksamhetsområde.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till socialnämnden:

- Initiera dialog med kommunfullmäktige om revidering av nämndens reglemente för att säkerställa att det inte råder diskrepans mellan nämndens reglemente och det kommunövergripande reglementet för ekonomi- och verksamhetsstyrning gällande budgetinstruktioner.
- Tillse att tillämpade fördelningsprinciper i nämndens budgetarbete, utöver den kommunövergripande resursfördelningen, dokumenteras och fastställs. Detta i syfte att göra resursfördelning samt fördelningsprinciper och beräkningar transparenta och säkerställa att principerna tar hänsyn till verksamhetens mål samt demografiska och strukturella behov för att få en god ekonomisk styrning. Som ett led i detta arbete behöver även rutin införas där fördelningsprinciperna inför varje budgetår utvärderas och uppdateras vid förändringar i behov och politiska mål.
- Säkerställa att arbetet med att vidta besparingar och åtgärder på såväl förvaltningsnivå som på politisk nivå fortsätter kommande år för att nå en

ekonomi i balans i ett långsiktigt perspektiv. Nämnden bör även se över behov av att lyfta ett budgetäskande till kommunfullmäktige avseende kostnader för inhyrd personal.

Med utgångspunkt från de iakttagelser och bedömningar som har framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Tillse att kommunfullmäktige gör en översyn och vid behov reviderar reglementet för ekonomi- och verksamhetsstyrning för att tydliggöra principer för styrning.
- Tillse att den kommunövergripande budgetmodellen tar hänsyn till aktuella befolkningsprognoser inom olika åldersgrupper för att säkerställa adekvat fördelning av tekniska budgetramar till kommunens olika verksamheter.
- Noggrant följa socialnämndens åtgärdsarbete för att vid behov aktivt utöva uppsikten. Om en eller flera nämnder går med underskott har kommunstyrelsen inom ramen för sin uppsikt ett ansvar att säkerställa att åtgärder vidtas. I uppsikten ingår därav att göra påpekanden och ge anvisningar till socialnämnden samt uppmärksamma fullmäktige på och ge förslag till åtgärder vid behov.

Fördjupad granskning 4: Granskning av socialnämndens hantering av sekretessbelagd information och känsliga personuppgifter

Revisionsobjekt: Socialnämnden

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi genomfört en granskning av socialnämndens hantering av sekretessbelagd information och känsliga personuppgifter. Granskningens syfte har varit att bedöma om socialnämnden arbetar på ett ändamålsenligt sätt avseende hantering av sekretesskyddad information och känsliga personuppgifter, samt om relevant lagstiftning på området efterlevs. Granskningen har även syftat till att säkerställa att socialnämnden uppfyller kommunallagens krav om intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att:

- Socialnämnden **inte helt** arbetar på ett ändamålsenligt sätt avseende sekretesskyddad information och känsliga personuppgifter och att det **inte helt** säkerställs att relevant lagstiftning efterlevs.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till socialnämnden:

- Säkerställa att uppföljning avseende hantering av sekretessbelagd information och känsliga personuppgifter etableras,
- Säkerställa att genomförandet av loggkontroller omedelbart återupptas,
- Se över möjligheterna till förbättrad och utvecklad uppföljning av både efterlevnaden av de aktuella regelverken, genomförandet av introduktionsutbildning samt kunskapsnivåerna inom området över tid,
- Se över utbildning och informationsgivning till anlitade familje- och jourhem inom området,

- Säkerställa att upphandlade HVB-, familje- och jourhem efterlever gällande lagstiftning och avtalsvillkor,
- Säkerställa att nämndens förtroendevalda tar del av och undertecknar samma eller motsvarande sekretessförbindelse som anställda,
- Säkerställa att systematiskt arbetssätt etableras för förtroendevalda i nämnden avseende gällande regelverk inom området, rutiner och liknande.

Fördjupad granskning 5: Granskning av inköp och upphandling

Revisionsobjekt: Kommunstyrelsen

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi genomfört en granskning av inköp och upphandling. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att:

- Kommunstyrelsen **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet med tillräcklig intern kontroll.

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att säkerställa att den tvååriga planeringen för upphandlingar implementeras och används effektivt i hela organisationen.
- Att fortsätta arbetet med att digitalisera och förenkla dokumentationen av direktupphandlingar för att förbättra transparensen och efterlevnaden av riktlinjer och lagstiftning.
- Att inkludera alla relevanta avtal i kommunens avtalskatalog för att möjliggöra en fullständig analys av avtalstrohet samt för att säkerställa att otillåtna direktupphandlingar inte genomförs.
- Införa systematisk uppföljning av inköps- och upphandlingsverksamheten för att identifiera och åtgärda avvikelser och förbättringsområden.
- Ta fram en dokumenterad plan för vilka avtalsuppföljningar som ska genomföras årligen för att säkerställa en enhetlig och grundlig uppföljning.

Fördjupad granskning 6: Löpande granskning av investeringsprojekt

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Gällivare kommun har vi genomfört en löpande granskning av investeringsprojekt. Det löpande granskningen syftar till att bevaka och vid två tillfällen ge en lägesbild till revisorerna av investeringsprojektet Multiaktivitetshuset. Revisorerna har i februari fått delrapportering av granskningen. Avrapportering av uppdraget kommer att ske under hösten 2025.

Utifrån genomförd delrapportering har följande framkommit:

- Det finns i nuläget ingen tydlig budget- eller tidsram antagen för projektet. Projektets budget beslutas inom ramen för övriga budgetfrågor i kommunen. Utifrån senast beslutade kommunplan för 2025-2028 uppgår budgeten totalt till drygt 1 425 mnkr.

- Utfallet per augusti uppgår till totalt 615 mnkr. Prognosen för hela projektet motsvarar 2 274 mnkr vilket gör att det saknas beslutad budget om ca 850 mnkr vilket måste säkerställas innan man kan gå vidare med kontrakt för fas 2 i DE4.
- Det sker en återkommande och muntlig presentation kvartalsvis under punkten Information avseende samhällsomvandlingen och Ekonomisk redovisning budgetprojekt. Vi saknar dock en tydlig särredovisning inom ramen för delårsrapporteringen 2024.
- Projektet står inför en ny upphandling där ny kostnad skall beräknas som kommer att kräva efterföljande beslut på politisk nivå.

Övriga granskningsinsatser

Utöver vad som framhålls ovan har vi under revisionsåret 2024 genomfört fördjupad verksamhetsdialog/verksamhetsbesök som grund för vår löpande risk- och väsentlighetsanalys avseende kommunens IT-verksamhet samt ekonomiska situation. Verksamhetsbesök har genomförts vid fritidsgården och dundret fjällanläggning.

Dialog/kommunikation

Revisorerna har under året träffat företrädare för kommunstyrelsen samt kommunledningen i samband med granskning av delårsrapporten och årsredovisningen för dialog.

Revisorerna har därutöver, i samband med grundläggande granskning, genomfört dialog/hearing med företrädare för styrelsen och nämnderna.

För Gällivare kommuns förtroendevalda revisorer

Christer Nordmark, revisionens ordförande

Deltagare

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

CHRISTER NORDMARK Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-05-27 12:36:28 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: CHRISTER NORDMARK

Christer Nordmark

Leveranskanal: E-post